

NAAR HUIS MET EEN NEUSMAAGSONDE

INHOUD

01	Waarom een neusmaagsonde?	4
02	Wat is een neusmaagsonde?	4
03	Materiaal	5
04	Controle van de positie van de neusmaagsonde	5
05	Sondevoeding	7
06	Medicatie toedienen	9
07	Opmerkingen	10
08	Mogelijke problemen	11
09	Kostprijs	12
10	Contact	12

01 WAAROM EEN NEUSMAAGSONDE?

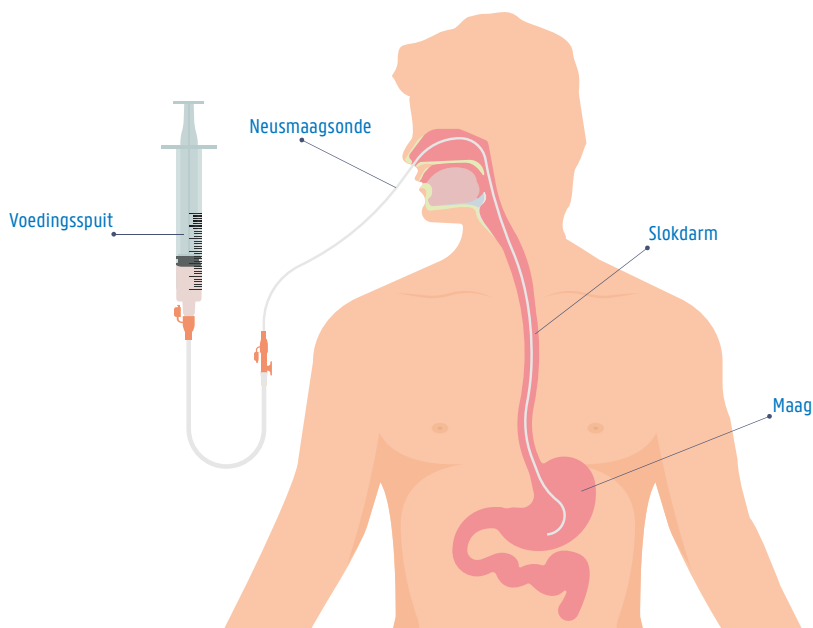
Een neusmaagsonde dient om sondevoeding en/of medicatie te geven. Sondevoeding is aangewezen bij kinderen die via de natuurlijke weg onvoldoende willen, kunnen of mogen eten. Het kan dan nodig zijn om extra voeding te geven via een neusmaagsonde zodat ze toch goed kunnen groeien en ontwikkelen.

Kinderen met een neusmaagsonde kunnen ook gewoon eten.

02 WAT IS EEN NEUSMAAGSONDE?

Een neusmaagsonde is een buisje dat via de neus tot in de maag loopt. Er bestaan sondes in verschillende diktes. De keuze hangt af van het gewicht van je kind.

Enkel een verpleegkundige of arts mag een neusmaagsonde plaatsen. De sonde moet minstens om de zes weken vervangen worden.

03 MATERIAAL

- ▲ Sondevoeding/flesje
- ▲ Sondevoedingsleiding (trousse)
- ▲ Voedingspomp
- ▲ Sondevoedingsspuitjes
- ▲ Staander of rugzakje
- ▲ Flessenwater
- ▲ PH-papier
- ▲ Medicatie (indien nodig)

04 CONTROLE VAN DE POSITIE VAN DE NEUSMAAGSONDE

Waarom?

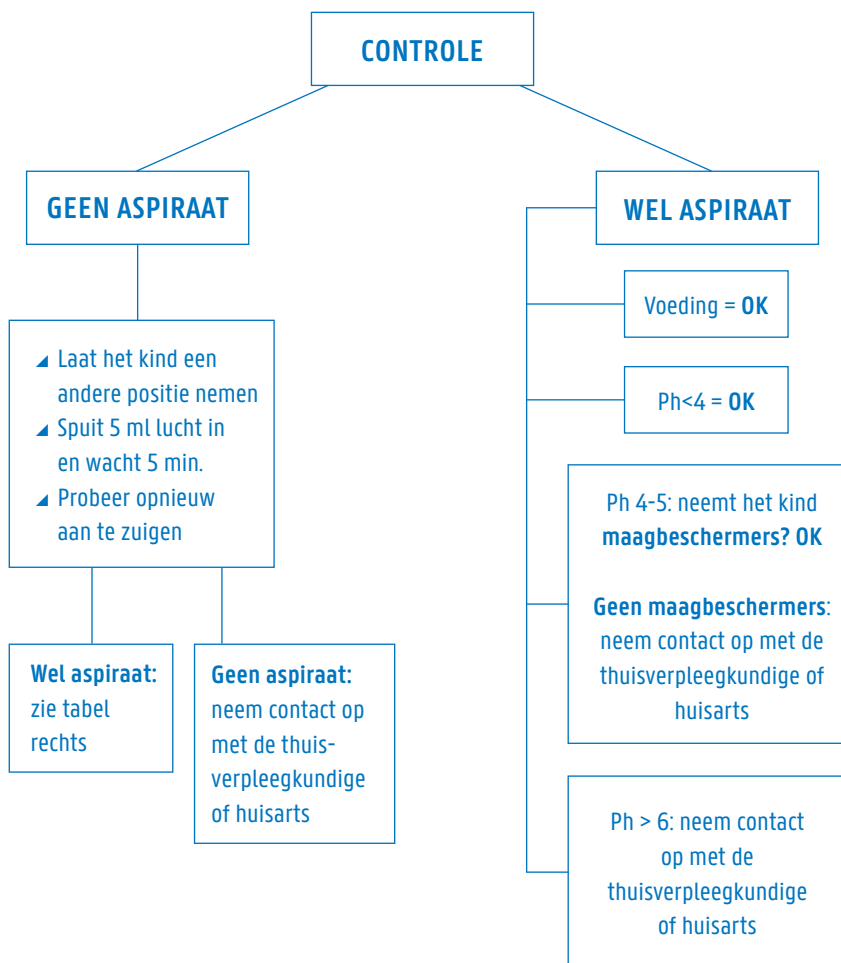
Als de neusmaagsonde niet juist geplaatst is, bestaat het gevaar dat er voeding van de slokdarm overloopt naar de longen.

Wanneer controleren?

- ▲ Voor de toediening van de sondevoeding
- ▲ Voor elke toediening van medicatie
- ▲ Eén keer per dag bij continue sondevoeding
- ▲ Bij symptomen die kunnen wijzen op een verkeerde positie (hoesten, kortademigheid, braken)
- ▲ Als de fixatie is losgekomen

Hoe controleren?

- ▲ Was je handen grondig met water en zeep.
- ▲ Controleer of de kleefpleister nog goed vasthangt.
- ▲ Controleer de diepte van de sonde aan de hand van de markering.
- ▲ Trek met een spuit van 10 ml maagvocht op.

05 SONDEVOEDING

Welke sondevoeding?

Jonge zuigelingen (tot 12 à 18 maanden) krijgen via de sonde aangepaste zuigelingenmelk. Oudere kinderen krijgen specifieke sondevoeding. Deze sondevoeding bevat alle nodige voedingsbestanddelen.

Sondevoeding is vloeibaar en zit in flessen of zakjes van een halve liter of een liter. De sondevoeding kan zowel overdag als 's nachts worden toegediend.

We raden af om gemixte keukenvoeding toe te dienen via de sonde. De sonde kan dan verstopen. Keukenvoeding verdunnen met water zorgt er dan weer voor dat de voeding vaak te weinig voedingsstoffen bevat.

De arts en diëtist beslissen in overleg welk soort sondevoeding voor je kind het best is, hoeveel er wordt toegediend en wanneer. In het begin kan het soms wat zoeken zijn om het ideale schema op te stellen.

Voor kinderen die opgenomen zijn op de **Specialistische pediatrie afdeling** zorgt een thuiszorg-firma voor de levering van het toedieningsmateriaal.

Voor kinderen die opgenomen zijn op de **afdeling Hemato-oncologie en stamceltransplantatie kinderen** zorgt Koester voor het materiaal.

Hoe sondevoeding toedienen?

Je kan de sondevoeding thuis zelf toedienen aan je kind na een formele opleiding door de verpleegkundige van de afdeling en na bevestiging in een mantelzorgerattest.

Vóór de voeding

- ▲ Was je handen grondig met water en zeep.
- ▲ Controleer de positie van de neusmaagsonde.
- ▲ Spoel de sonde door met een spuitje met 5 ml flessenwater.
- ▲ Dien de sondevoeding liefst op kamertemperatuur toe.
- ▲ Neem de leiding en sluit ze aan op de zak of de fles.
- ▲ Knijp in de druppelkamer en vul ze tot 2/3.
- ▲ Steek de leiding in de pomp.

- ▲ Druk op de toets om de leiding te vullen en stop 1 cm voor het einde van de leiding (zie verder).
- ▲ Knik de sonde af en verbind de leiding met de neusmaagsonde.
- ▲ Stel de pomp in zoals afgesproken.

Na de voeding

- ▲ Was je handen grondig met water en zeep.
- ▲ Knik de sonde af en verwijder de leiding van de sonde.
- ▲ Spoel de neusmaagsonde met 5 ml flessenwater.
- ▲ Spoel de sondevoedingsleiding goed na met lauw flessenwater.
- ▲ Wikkel de leiding in een propere handdoek.
- ▲ Bewaar in de ijskast

Materiaal vervangen

Leidingen

De leidingen moeten **om de twee dagen** vervangen worden, behalve bij patiënten die in behandeling zijn voor een kwaadaardige hematologische aandoening (leukemie, lymfeklierkanker) en patiënten die minder dan 6 maanden geleden een stamceltransplantatie kregen. Zij moeten de leidingen **dagelijks** vervangen.

Spuitjes

De spuitjes moeten **twee keer verspreid over de week** vervangen worden (bv. op maandag en donderdag, op dinsdag en vrijdag, enz.). Na elk gebruik moeten de spuitjes grondig gereinigd en correct bewaard worden (zie informatiefiche 'Kindergeneeskunde: reinigen van orale spuiten').

Voor **risicohoudende geneesmiddelen** moet er voor **elke inname** een nieuw spuitje genomen worden (zie informatiefiche 'Risicohoudende geneesmiddelen en orale spuiten').

Hoe sondevoeding bewaren?

- ▲ Gesloten verpakkingen met sondevoeding bewaar je op kamertemperatuur.
- ▲ Open verpakkingen bewaar je maximum 24 uur in de koelkast.
- ▲ Zuigelingenmelk moet op kamertemperatuur klaargemaakt worden. De toediening via de pomp mag maximum 8 uur duren. Als de melk opgewarmd is, mag het flesje maar 4 uur aanhangen.
- ▲ Sondevoeding moet op kamertemperatuur toegediend worden. De toediening mag maximum 24 uur duren.

06 MEDICATIE TOEDIENEN

- ▲ Overleg met de arts en verpleegkundige hoe je de geneesmiddelen het best kan toedienen. Soms kan je kind de geneesmiddelen gewoon inslikken. Sommige medicijnen (bv. Prograft) mogen niet via een sonde gegeven worden.
- ▲ Voor toediening via de sonde zijn vloeibare geneesmiddelen te verkiezen boven oplosbare poeders en pillen die je moet pletten.
- ▲ Niet alle medicatie mag geplet of geopend worden. Vraag je arts om aangepaste (plet)medicatie voor te schrijven. Vraag advies aan je apotheker bij twijfel.
- ▲ Was je handen grondig met water en zeep.
- ▲ Stop de sondevoeding.
- ▲ Controleer de positie van de neusmaagsonde voor je de medicatie toedient.
- ▲ Spoel de sonde door met 5 à 10 ml water.
- ▲ Meng de voorgeschreven medicatie met 2 à 5 ml water in een spuitje of trek de vloeistof op in een spuitje.
- ▲ Vermijd indien mogelijk om verschillende geneesmiddelen samen in 1 spuit te geven. Geef de geneesmiddelen apart en spoel tussenin met water.
- ▲ Spuit de geneesmiddelen in de sonde.
- ▲ Spoel nadien met 5 à 10 ml water.
- ▲ Herstel de sondevoeding.
- ▲ Kijk tijdens en na de toediening hoe je kind de geneesmiddelen verdraagt.
- ▲ Als een geneesmiddel nuchter moet toegediend worden, houd dan rekening met een rustpauze van ongeveer een uur voor en een uur na de toediening.

07 OPMERKINGEN

- ▲ Gooi spuitjes voor toediening van chemo na iedere toediening weg.
- ▲ Bij controle van de maagsonde mag je het maagvocht weggooien.
- ▲ Purgeer de leiding met de sondevoeding niet tot het einde van de leiding, maar tot 1 cm voor het aanzetstukje. Anders kan de melk daar gaan kristalliseren, de koppeling gaan kleven en het aanzetstukje afbreken.
- ▲ Steek zo vaak mogelijk de stekker van de voedingspomp in het stopcontact om de batterij op te laden.
- ▲ Dagelijks tanden poetsen en een goede mondhygiëne blijven belangrijk.
- ▲ Stop de sondevoeding en verwijder de sonde als de neusmaagsonde verschoven is. Laat een nieuwe sonde plaatsen. Teken van discomfort zijn hoesten, irritatie, blijvend kokhalzen, heesheid ...

Werkwijze als de sonde herplaatst moet worden

Voor de patiënten van de Specialistische pediatrie afdeling:

- ▲ Contacteer de thuisverpleegkundige.
- ▲ Als er geen thuisverpleging is, contacteer dan je kinderarts.
- ▲ Is bovenstaande niet van toepassing, contacteer dan de Spoedgevallendienst van het UZ Gent op tel. 09 332 50 24.

Voor de patiënten van de afdeling Hemato-oncologie en stamceltransplantatie kinderen:

Contacteer Koester:

- ▲ Tijdens de kantooruren: tel. 09 332 24 39
- ▲ Van 17 uur tot 8 uur (wachtdienst): tel. 0475 52 66 80

Een neusmaagsonde bestellen

- ▲ Bij de firma Remedus
- ▲ Via de de poli Kindergeneeskunde van het UZ Gent aan 15 euro per sonde

08 MOGELIJKE PROBLEMEN

Bespreek problemen altijd met de arts, verpleegkundige of diëtist.

Huiduitslag ter hoogte van de pleisters

Vraag advies van de arts of verpleegkundige als je kind huiduitslag krijgt ter hoogte van de pleisters. Er bestaan hypoallergene kleefpleisters, maar die zijn niet goedkoop. Het kan al helpen om af te wisselen van neusgat telkens er een nieuwe sonde geplaatst wordt.

Irritatie ter hoogte van de neus

Als je irritatie vaststelt ter hoogte van de neus, controleer dan of de sonde niet te strak is bevestigd.

Verstopte sonde

Controleer of er geen knik in de sonde zit. Spuit de sonde krachtig door met 5 ml water en zuig weer aan. Rol met de vingers op de sonde om zo eventuele klontertjes los te krijgen.

Medicatie-restjes

Controleer regelmatig de opening van het aanzetstukje van de neusmaagsonde. Soms blijven medicatie-restjes zitten. Spoel steeds goed na.

De kleefpleister is los

Controleer of de sonde nog juist gepositioneerd is. Kleef een nieuwe pleister als de sonde nog correct zit. Verwijder de sonde als ze verschoven is.

Obstipatie

Je kind kan last krijgen van obstipatie als de sondevoeding te weinig vezels bevat. Ook als je kind te weinig vocht binnenkrijgt of beweegt kan dat tot obstipatie leiden. Kijk na wat de oorzaak zou kunnen zijn en neem contact op met de behandelende arts of diëtist.

Diarree

Je kind kan diarree krijgen als de voeding te koud of te snel wordt toegediend of als de vervaldatum overschreden is. Kijk na wat de oorzaak is. Contacteer de behandelende arts als de diarree aanhoudt.

09 KOSTPRIJS

De arts, maatschappelijk assistent en diëtist vullen de nodige formulieren in voor de aanvraag van terugbetaling. Dat gebeurt al tijdens de opname. De formulieren moet je bij je ziekenfonds indienen. De adviserend geneesheer van het ziekenfonds beslist of je kind voor tussenkomst in aanmerking komt. Je ontvangt hierover een brief met goedkeuring.

Eén keer per maand bezorg je de facturen aan het ziekenfonds. Je krijgt dan de terugbetaling op basis van de facturen. Je kan geen terugbetaling krijgen zonder bewijs dat je de som hebt uitgegeven.

Bij problemen met de terugbetaling kan je de maatschappelijk assistent contacteren.

10 CONTACT

- ▲ Spoedgevallendienst UZ Gent: tel. 09 332 50 24
- ▲ Liaisonsequipe Koester: tel. 09 332 24 39 of 0475 52 66 80
- ▲ Afdeling Hemato-oncologie en stamceltransplantatie kinderen: tel. 09 332 35 47
- ▲ Specialistische pediatrische afdeling: tel. 09 332 35 40
- ▲ Maag-, darm- en leverziekten en voedingsproblemen kinderen: tel 09 332 39 66

NOTA'S

Pediatrische hemato-oncologie

Ingang 10, route 1050

T +32 (0)9 332 35 47

www.uzgent.be/pediatrische-hemato-oncologie

Maag-, darm- en leverziekten en voedingsproblemen kinderen

Ingang 10, route 1002

T +32 (0)9 332 39 66

www.uzgent.be/maag-darm-en-leverziekten-en-voedingsproblemen-kinderen

Specialistische pediatrische afdeling

Ingang 10, route 1040

T +32 (0)9 332 35 40

www.uzgent.be/specialistische-pediatrische-afdeling

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be